

Good practices sub-merchants

Betaalinstellingen en
Elektronischgeldinstellingen

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM

Disclaimer

Good practices bevatten suggesties of aanbevelingen voor onder toezicht staande instellingen. Het zijn voorbeelden van mogelijke toepassingen die naar het oordeel van DNB goede invulling geven aan de verplichtingen uit wet- en regelgeving. Good practices zijn indicatief van aard en instellingen zijn vrij om een andere toepassing te kiezen, zo lang men anderszins voldoet aan de wet- en regelgeving. Voor een nadere toelichting op de status van de beleidsuitingen van DNB zie de [Leeswijzer beleidsuitingen DNB](#) op Open Boek Toezicht.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Relevante wet- en regelgeving	5
Integriteitsrisico's met betrekking tot dienstverlening aan sub-merchants	6
Good practices	7
Bijlage 1: Soorten partnerschapsconstructies met sub-merchants	10

Inleiding

De Nederlandsche Bank N.V. (DNB) heeft deze *good practices* opgesteld om betaalinstanties en elektronischgeldinstellingen¹ (hierna: BI's en EGI's of *instellingen*) handreikingen te bieden voor het beheersen van risico's die samenhangen met de (directe of indirecte) dienstverlening aan sub-merchants. Dit document bevat richtlijnen voor de SIRA en voor beleid en procedures inzake cliëntenonderzoek en transactiemonitoring met betrekking tot sub-merchants. DNB constateert dat instellingen steeds vaker constructies via hun klanten opzetten om diensten te verlenen aan de sub-merchants. Om deze reden, is in 2022 een themaonderzoek uitgevoerd onder een aantal BI's en EGI's die betaaldiensten aan sub-merchants leveren. Het doel van dit onderzoek was om inzicht te krijgen in de integriteitsrisico's die gepaard gaan met de dienstverlening aan sub-merchants. Daarnaast is onderzocht welke beheersingsmaatregelen de geselecteerde instellingen hebben genomen om deze integriteitsrisico's te beheersen. Risicobeheersing is altijd een kwestie van maatwerk, en dat geldt ook voor de beheersing van risico's in verband met sub-merchants. De voorbeelden in dit document zullen niet altijd rechtstreeks toepasbaar zijn op alle instellingen.

Definities

- *Sub-merchant*: De Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) noch andere wet- en regelgeving voorzien in een definitie van sub-merchant. Tijdens het onderzoek kwamen we verschillende definities en interpretaties tegen. In dit document definiëren we een sub-merchant als een aanbieder van goederen of diensten, die

een zakelijke relatie heeft met een klant van een BI of EGI, zoals een platform, marktplaats, payment facilitator, aggregator enz. en wiens transacties voor de verkochte goederen/ diensten via die klant worden verwerkt door de BI of EGI. Sub-merchants worden ook vaak verkopers genoemd, vooral in de context van marktplaatsen of platforms.

- *Partnerschapsconstructie met sub-merchants*: een relatie die een BI of EGI heeft met een klant (merchant), bijv. een platform, marktplaats, payment facilitator of andere betaaldienstverlener (PSP), om betalingen te verwerken voor de achterliggende merchants van die klant: de sub-merchants.

Voorbeelden van soorten partnerschapsconstructies met sub-merchants staan beschreven in Bijlage 1 van dit document: "Soorten partnerschapsconstructies met sub-merchants".

---

¹ Dit document met good practices kan ook relevant zijn voor andere betaaldienstverleners

Relevante wet- en regelgeving

BI's en EGI's moeten onder meer voldoen aan de hieronder genoemde wettelijke verplichtingen om de risico's van witwassen en terrorismefinanciering te beheersen. Dit document bevat niet-bindende suggesties om aan deze verplichtingen te voldoen.

- Beheerste en integere bedrijfsvoering (art. 3:10 en 3:17 van de Wet op het financieel toezicht (Wft) jo. art. 17 van het Besluit prudentiële regels Wft (Bpr)
- Maatregelen voor het identificeren en beoordelen van risico's op witwassen en financiering van terrorisme via de SIRA (art. 2b van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft))
- Gedragslijnen, procedures en maatregelen om de risico's op witwassen en financieren van terrorisme en de risico's die zijn geïdentificeerd in de meest recente versies van de supranationale risicobeoordeling (SNRA) en de nationale risicobeoordeling (NRA) te beperken en effectief te beheersen (artikel 2c Wwft)
- Cliëntenonderzoek (art. 3, 8 en 9 Wwft)
- Transactiemonitoring (art. 2a en art. 3, tweede lid, aanhef en onder d, Wwft)
- Melden van ongebruikelijke transacties (art. 16 Wwft)

Integriteitsrisico's met betrekking tot dienstverlening aan sub-merchants

Uit het onderzoek is gebleken dat het verlenen van betaaldiensten aan sub-merchants kan leiden tot een verhoogd inherent risico op witwassen en terrorismefinanciering. Hieronder staan enkele voorbeelden van risico's die verband houden met de aard van de diensten:

- Als betaalinstanties diensten verlenen aan sub-merchants zonder cliëntenonderzoek te verrichten, zouden malafide partijen hierdoor onopgemerkt kunnen blijven en mogelijk geld kunnen witwassen via de betaalinstantie. Het Anti Money Laundering Centre verwijst naar soortgelijke risico's met betrekking tot sub-merchants.²
- Als een instelling geen inzicht heeft in de achterliggende sub-merchants van haar klanten en niet in staat is om een transactieprofiel op te stellen voor elk van die sub-merchants, wordt het moeilijker om een mogelijk ongebruikelijke transactie (of transactiepatroon) te detecteren. Het transactiemonitoringsysteem gebruikt dan slechts één algemeen transactieprofiel, en gezien de grote hoeveelheden transacties zijn afwijkingen dan moeilijk te detecteren.
- Namaakproducten worden vaak verkocht via marktplaatsen. Volgens de onderzoeken van nationale en internationale handhavingsinstanties zoals Interpol, Europol, de World Customs Organisation en het Interregional Crime and Justice Research Institute van de Verenigde Naties (UNICRI), komen de opbrengsten van de verkoop van namaakgoederen terecht bij transnationale criminele bendes en terroristische organisaties.³

In sommige gevallen is er meer dan één BI of EGI actief in de betaalketen. We benadrukken dat elk van deze instellingen op grond van hun vergunning haar eigen verantwoordelijkheid als poortwachter heeft. Het feit dat een klant met sub-merchants zelf een vergunninghoudende instelling is, en dus onder toezicht staat, ontslaat BI's en EGI's niet van hun eigen verantwoordelijkheid als poortwachter om de risico's op witwassen en terrorismefinanciering op gepaste wijze te identificeren en te beheersen. Hieronder geven we voorbeelden van hoe deze risico's kunnen worden beheerst.

² Kwetsbaarheden voor witwassen bij PSP's - AMLC

³ IPO counterfeit goods research - GOV.UK (www.gov.uk) en Counterfeiting and Product Piracy | Europol (europa.eu)

Good practices

Tegen de achtergrond van de verschillende risico's die verbonden zijn aan het verlenen van diensten aan sub-merchants, hebben we vastgesteld dat instellingen die de specifieke risico's voor hun eigen activiteiten in verband met sub-merchants actief analyseren en identificeren, beter in staat zijn om gepaste beheersingsmaatregelen vast te stellen om die risico's te beperken. Deze instellingen zijn vervolgens ook beter in staat om deze beheersingsmaatregelen te implementeren in hun beleid en procedures. Naar aanleiding van deze observaties hebben we onderstaande good practices opgenomen.

SIRA

Op grond van art. 2b Wwft moeten BI's en EGI's maatregelen nemen om risico's op witwassen en terrorismefinanciering te identificeren en te beoordelen. Instellingen die diensten leveren aan klanten met sub-merchants zouden kunnen overwegen om in hun systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) inzicht te geven in de risico's met betrekking tot sub-merchants, bijvoorbeeld door scenario's op te nemen waarin deze specifieke risico's aan de orde komen.

Voorbeelden van verschillende risico's zijn te vinden in het onderdeel over integriteitsrisico's met betrekking tot dienstverlening aan sub-merchants. Instellingen kunnen deze voorbeelden gebruiken in hun analyses om de specifieke risico's met betrekking tot hun eigen cliëntenportefeuille te identificeren. Het is belangrijk dat instellingen de analyse op hun eigen organisatie afstemmen en bepalen welke risico's zich daadwerkelijk kunnen voordoen.

Good practices:

Bij het uitvoeren van de SIRA, worden door de instelling de volgende vragen beantwoord:

- Aan welke soorten partnerschapsconstructies met sub-merchants verleent mijn instelling diensten?
- Welke (hoogrisico-)producten/diensten leveren de sub-merchants?
- Hoe is het cliëntenonderzoek en transactiemonitoring met betrekking tot sub-merchants geregeld?
- Hoe wordt de afwikkeling met de sub-merchant afgehandeld?
- In welk rechtsgebied heeft de klant met sub-merchants zijn financiële vergunning?

De antwoorden op deze vragen worden in de risico analyse gebruikt om de blootstelling aan integriteitsrisico's verbonden aan sub-merchants te bepalen.

Beleid en cliëntenonderzoek

Op grond van art. 2c Wwft moeten BI's en EGI's beleid vaststellen om de risico's van witwassen en terrorismefinanciering te beheersen. Voor de uitvoering van dit beleid met betrekking tot sub-merchants kunnen BI's en EGI's de volgende elementen in overweging nemen, die betrekking hebben op het cliëntenonderzoek op grond van art. 3, 8 en 9 van de Wwft. De gepresenteerde elementen zullen vaak, maar niet altijd, rechtstreeks van toepassing zijn op elke afzonderlijke instelling en de lijst met genoemde elementen is niet uitputtend. Het is belangrijk dat instellingen hun beleid afstemmen op hun eigen bedrijfsvoering.

Good practices:

Een BI/EGI heeft in haar cliëntenonderzoek beleid opgesteld voor klanten met sub-merchants. In dat beleid worden de volgende elementen opgenomen:

- Bij het vaststellen van een risicoprofiel voor een klant met achterliggende sub-merchants wordt in het risicoprofiel van de klant rekening gehouden met de risico's van deze sub-merchants. De risicoclassificatie vormt geen afdoende weergave van de werkelijke risico's van de klant als in het profiel van de klant geen rekening wordt gehouden met de risico's van de achterliggende sub-merchants waarvoor de transacties worden verwerkt. Het risicoprofiel van de sub-merchant zou immers ook het risicoprofiel van de klant kunnen beïnvloeden, bijvoorbeeld in een situatie waarin een sub-merchant de classificatie 'hoog risico' zou krijgen vanwege bijvoorbeeld gokactiviteiten, terwijl de klant zelf als 'laag risico' zou worden beschouwd. Dit helpt de instelling om te bepalen of de sub-merchant binnen of buiten de risicobereidheid van de instelling valt.
- Als de klant een financiële vergunning heeft, vraagt de instelling het beleid en de procedures van de klant met betrekking tot het tegengaan van witwassen en terrorismefinanciering op en controleert de instelling of de klant maatregelen heeft genomen om de risico's op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering te beheersen.
- Afhankelijk van het type partnerschapsconstructie voert de instelling zelf cliëntenonderzoek uit op de sub-merchants, of vereist de instelling van

de klant met sub-merchants dat deze cliëntenonderzoek uitvoert op deze sub-merchants. Hierdoor beperkt de instelling het risico dat malafide sub-merchants onopgemerkt blijven en mogelijk geld witwassen via de instelling.

- De instelling onderzoekt de website(s) waar de producten/diensten van de sub-merchants worden verkocht en monitort deze doorlopend. Hierdoor kan de instelling het risico van illegale of namaakproducten beperken en er tegelijkertijd voor zorgen dat de verkochte producten/diensten binnen de risicobereidheid van de instelling vallen.
- De instelling vraagt een klant met sub-merchants aan te tonen dat deze een financiële vergunning heeft om er zeker van te zijn dat de betaling wordt afgehandeld door een vergunninghoudende instelling. We benadrukken hierbij dat het feit dat een klant met sub-merchants een vergunning heeft en onder toezicht staat, instellingen niet ontslaat van hun eigen verantwoordelijkheid als poortwachter om risico's in hun eigen risicoclassificatie te identificeren en te beheersen.
- Afhankelijk van het type partnerschapsconstructie en de risicoclassificatie voert de instelling jaarlijkse beoordelingen uit van klanten met sub-merchants. Als de klant met sub-merchants verantwoordelijk is voor het uitvoeren van cliëntenonderzoek naar de sub-merchants, omvat dit een steekproefsgewijze controle van geselecteerde dossiers van sub-merchants.
- De instelling voert audits of controles

uit op naleving van de Wwft bij de klant met sub-merchants.

- Goedkeuring van het hoger leidinggevend personeel wordt gevraagd bij klantacceptatie en na elke jaarlijkse beoordeling van een klant met sub-merchants.⁴

Aanvullende algemene richtlijnen voor cliëntenonderzoek zijn te vinden in onze Leidraad Wwft en Sw.⁵

Transactiemonitoring

Op grond van art. 2a en art. 3, tweede lid, aanhef en onder d, van de Wwft zijn instellingen die betaaldiensten leveren aan klanten met sub-merchants verplicht om de verwerkte transacties op gepaste wijze te monitoren. Tijdens het onderzoek hebben we geconstateerd dat het monitoren van transacties een grotere uitdaging is bij partnerschapsconstructies met sub-merchants waarbij alle transacties op één rekening worden verwerkt (bijvoorbeeld de rekening van de marktplaats of een facilitator) en/of in bulk worden verwerkt. De reden hiervoor is dat het transactiemonitoringsysteem slechts één transactieprofiel gebruikt in plaats van afzonderlijke transactieprofielen voor de achterliggende sub-merchants. Dit maakt het moeilijker om mogelijk ongebruikelijke transacties te detecteren.

De good practices rondom het transactiemonitoringsysteem zullen vaak, maar niet altijd, direct toepasbaar zijn voor iedere instelling en de genoemde lijst van mogelijke aanpassingen is niet uitputtend. Het is belangrijk dat instellingen hun transactiemonitoringsysteem afstemmen op hun eigen bedrijfsvoering.

Good practices:

Voor transacties met sub-merchants maakt de instelling de volgende aanpassingen aan haar transactiemonitoringsysteem:

- De instelling ontwikkelt specifieke business rules om transacties van verschillende sub-merchants te onderscheiden en dus beter te kunnen monitoren. Op deze manier is de kans groter dat ongebruikelijke transacties van afzonderlijke sub-merchants worden gedetecteerd.
- Bij het opstellen van het transactieprofiel neemt de instelling het verwachte transactieprofiel van de achterliggende sub-merchants op in het transactieprofiel van de klant met sub-merchants. Dit wordt gedaan door de klant met sub-merchants te vragen om gegevens over de sub-merchants te delen (bijvoorbeeld in een geaggregeerd overzicht). De instelling verwerkt vervolgens deze gegevens in het verwachte transactieprofiel van de klant met sub-merchants. Dit verbeterde transactieprofiel dient dan als input voor dynamische business rules voor de betreffende klant met sub-merchants.
- De instelling vraagt de klant met sub-merchants om de portfolio gegevens van haar sub-merchants regelmatig te delen. Deze input, en eventuele signalen of opmerkingen met betrekking tot de vorige verwerkingsperiode, wordt gebruikt om ervoor te zorgen dat het transactieprofiel en de bijbehorende business rules actueel en juist blijven.

⁴ Goedkeuring van het hoger leidinggevend personeel is vereist in situaties zoals beschreven in art. 9 Wwft.
⁵ <https://www.dnb.nl/media/dziclyzo/leidraad-wwft-en-sanctiewet.pdf>

Bijlage 1: Soorten partnerschapsconstructies met sub-merchants

Tijdens het onderzoek zijn we verschillende soorten partnerschapsconstructies met sub-merchants tegengekomen. De meest voorkomende zijn: marktplaatsen, platforms, payment facilitators, referral partners en resellers. We hebben deze soorten in drie groepen verdeeld op basis van hun overeenkomsten.

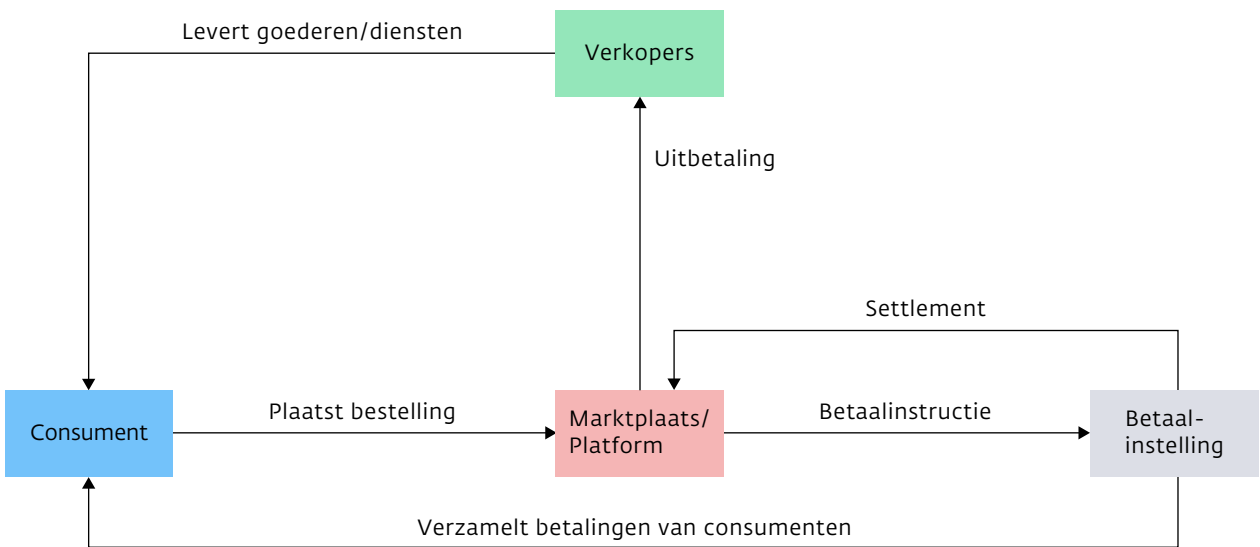
1. Marktplaatsen en platforms

Een marktplaats of platform is een e-commerce-website of een mobiele app waarmee verkopers (sub-merchants) hun producten of diensten kunnen aanbieden aan de gebruikers van een marktplaats of platform. Betalingen worden verwerkt door een BI of EGI via de website van de marktplaats of het platform en worden vaak verdeeld tussen de marktplaats/het platform en sub-merchants. Voorbeelden van online marktplaatsen zijn peer-to-peer-marktplaatsen, deelautodiensten en crowdfundingplatforms.

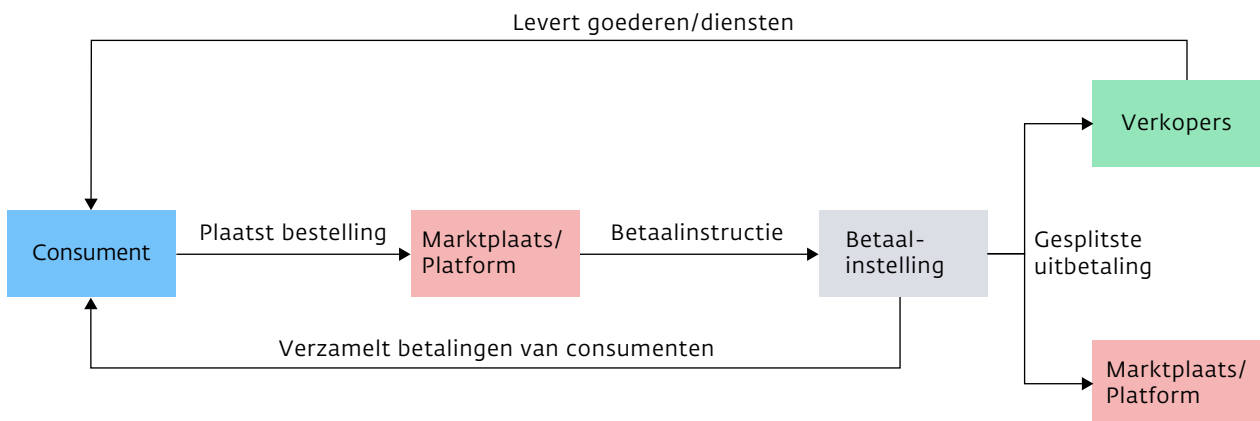
In deze constructie beschouwt de BI of EGI de marktplaats of het platform als de klant, en verwijst hiernaar als de merchant of de *merchant of record*. Doorgaans is de sub-merchant alleen klant van de marktplaats/het platform, maar in zeldzame gevallen kan de sub-merchant ook klant zijn van zowel de BI/EGI als de marktplaats/het platform.

Hieronder twee voorbeelden van veelvoorkomende transacties en geldstromen op marktplaatsen en platforms.

a) Marktplaats in de geldstroom:⁶

b) Marktplaats buiten de geldstroom:

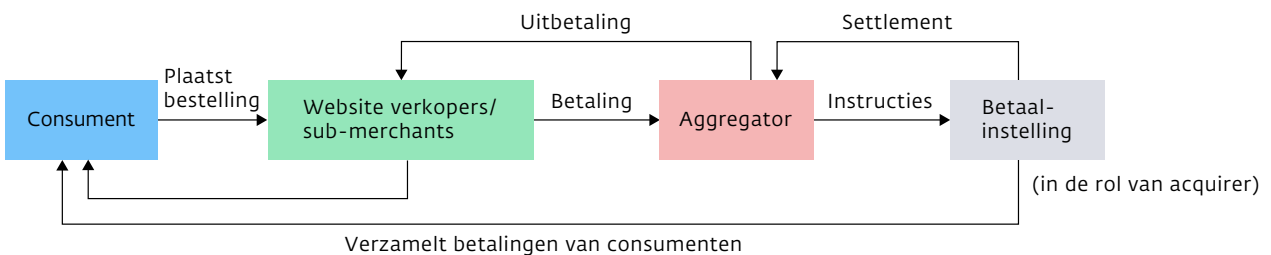

⁶ Marktplaatsen/platforms die geld uitbetalen aan de verkopers moeten hiervoor een PSD2-vergunning hebben, [Elektronische handelsplatformen \(e-commerce platforms\) onder PSD2 \(dnb.nl\)](#)

2. Facilitators en aggregators

Payment facilitators⁷ en andere aggregators zijn partijen die meerdere websites van verschillende sub-merchants ondersteunen om deze sub-merchants betaaldiensten aan te bieden. Er is geen overkoepelende website zoals bij de marktplaats/platformconstructie, elke sub-merchant heeft een eigen website waar de goederen en diensten worden verkocht. De facilitator/aggregator is een klant van een BI of EGI. Doorgaans is de sub-merchant alleen klant van de facilitator/aggregator, maar in zeldzame gevallen kan de sub-merchant ook klant zijn van zowel de BI/EGI als de facilitator/aggregator. Payment facilitators/aggregators hebben hun eigen vergunning. De betaling aan de sub-merchant wordt afgehandeld door de facilitator/aggregator.

Hieronder een voorbeeld van een veelvoorkomende transactie- en geldstroom bij facilitators en aggregators.^{8,9}

⁷ De term facilitator wordt gebruikt in de context van acceptatie, met name bij Visa- en MasterCard-systemen. Een facilitator is hierbij een derde partij die namens een acquirer een merchant-acceptatieovereenkomst kan ondertekenen en namens een submerchant de afwikkeling van transactieopbrengsten van een acquirer kan ontvangen. Een submerchant in de payment-facilitatorconstructie is een merchant wiens betaaldiensten worden aangeboden door een facilitator.

⁸ [Elektronische handelsplatforms \(e-commerce platforms\) onder PSD2 \(dnb.nl\)](#)

⁹ De rol van de facilitator en andere aggregators verschilt naar gelang van de geleverde diensten en de overeenkomsten die zijn gesloten met de betaalinstantie en de submerchants. Dit stroomschema is een voorbeeld en is niet zonder meer van toepassing op elk type facilitator/aggregator.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de meest voorkomende opzet per soort partnerschapsconstructie met sub-merchants:

	Marktplaats/ Platform	Payment facilitator/ Aggregator	Referral partners/ Andere partners
Rol	Biedt individuele verkopers de mogelijkheid om producten/ diensten te verkopen	Biedt betaaldiensten aan voor sub-merchants	Brengt nieuwe merchants aan bij BI/EGI
Website	Website per marktplaats/ platform	Website per sub-merchant	Website per sub-merchant
Vergunning	Vergunning indien de marktplaats uitbetaald aan sub-merchants	Vergunning	n.v.t.
Zakelijke relatie BI/ EGI	Met klant en sub-merchants of alleen met de klant	Met klant en sub-merchants of alleen met de klant	Met klant en sub-merchants
Uitbetaling aan sub-merchant	Door BI/EGI of door marktplaats/platform	Door aggregator	Door BI/EGI

De Nederlandsche Bank N.V.
Postbus 98, 1000 AB Amsterdam
020 524 91 11
dnb.nl

Volg ons op:

DeNederlandscheBank

EUROSYSTEEM